

Dosarul nr. 2rac-112/22
2-20161658-01-2rac-18052022

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud. V. Cupcea)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Secrieru, M. Anton)

ÎNCHEIERE

27 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Raional Orhei”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Regia Apă Canal-Orhei” împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalul Raional Orhei” cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 22 decembrie 2020, Societatea pe Acțiuni „Regia Apă Canal-Orhei”, (în continuare S.A. „Regia Apă Canal-Orhei”), a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalul Raional Orhei”, (în continuare IMSP „Spitalul Raional Orhei”), solicitând încasarea datoriei în mărime de 335514,24 de lei pentru perioada martie 2018- martie 2019, a taxei de stat în sumă de 10065,43 de lei, precum și a tuturor cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la data de 15 februarie 2012, în calitate de furnizor, a încheiat cu pârâtul, în calitate de consumator, contractul de prestare a serviciilor publice de alimentare cu apă potabilă, de canalizare și epurare a apelor uzate.

În capitolul III, pct.9, din contractul menționat, erau prevăzute eventualele modificări ale tarifelor pentru apa consumată, apele uzate în rețelele furnizorului, iar ultimul este obligat să informeze consumatorul despre acest fapt prin mijloace de informare în masă.

Prin notificarea nr.95-02 din 27 februarie 2018 a fost informat pârâtul despre rezilierea contractului, precum și a fost considerat oportun de a fi prelungit conform pct. 29 lit.d) din contract. Totodată, s-a solicitat IMSP „Spitalul Raional Orhei” de a se prezenta la sediul reclamantului pentru a încheia un nou contract de prestare a serviciului public de canalizare și epurarea a apelor uzate a consumatorului noncasnic, având în vedere modificarea tarifului serviciului public de canalizare și evacuare a apelor uzate, conform deciziei Consiliului orașenesc nr. 10.20 din 26 decembrie 2012 „Cu privire la aprobarea ratei de inflație”. Anexa nr. 1 la decizia

respectivă arată că, pentru agenții economici cu sursa proprie de apă, tariful la serviciul de canalizare constituie 42 de lei (fără TVA) pentru 1 mc și 50,40 de lei (cu TVA). În baza deciziei indicate, a fost modificat tariful pentru pârât, care avea sursă proprie de apă și aceasta se încadrează în categoria de agenți economici cu sursa proprie de apă, în privința căreia se aplică tariful de 42 de lei (fără TVA) pentru 1 mc și 50,40 de lei pentru 1 mc (incl.TVA) pentru furnizarea serviciului de recepționare a apelor uzate.

Reclamantul a precizat că, este o întreprindere fondată de Consiliul municipal Orhei și este subordonată Consiliului de Administrare, fiind obligată să execute toate deciziile emise de aceștea.

Conform art.31 alin. (1) al Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, nr. 303 din 13 decembrie 2013, furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în bază de contract încheiat între operator și consumator. Pentru încheierea contractului cu operatorul, solicitantul depune o cerere, indicând numele și prenumele (denumirea, în cazul persoanei juridice), adresa (sediul), scopul pentru care se solicită furnizarea/prestarea serviciului respectiv, debitul de apă solicitat, caracteristicile apei și regimul de furnizare dorit, debitul și caracterul apelor ce urmează a fi deversate în rețelele de canalizare, regimul deversării.

În data de 27 februarie 2018 pârâtul a depus o cerere pentru încheierea contractului de prestarea serviciului public de alimentare cu apă potabilă și epurarea apelor uzate la imobilele amplasate la adresele: M. Gorki, nr. 16, mun. Orhei și C. Negruzzi, nr.85, mun. Orhei. Prin scrisoarea nr.02/01.16/636 din 18 aprilie 2020 pârâtul a refuzat semnarea noului contract nr.43 din 28 februarie 2018 și nu a acceptat facturile fiscale din cauza modificării tarifului serviciului public de canalizare și epurarea apelor uzate.

Reclamantul a precizat că, în perioada martie 2018-martie 2019 a prestat pârâtului servicii de recepționare a apelor uzate la adresa str. Negruzzi, nr. 85, mun. Orhei, în valoare totală de 335514,24 de lei, însă pârâtul a refuzat să achite datoria formată. Prin notificarea nr. 185-04 din 23 aprilie 2020 a solicitat pârâtului executarea benevolă extrajudiciară prin achitarea plății restante, însă a rămas fără executare.

Prin hotărârea din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Regia Apă Canal-Orhei” împotriva IMSP „Spitalul Raional Orhei” cu privire la încasarea datoriei în mărime de 335514,24 de lei, în baza contractului de furnizare a apei potabile și recepționare a apelor uzate nr. 29 din 15 februarie 2012 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de S.A. „Regia Apă Canal-Orhei” și s-a casat hotărârea din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Regia Apă Canal-Orhei”; s-a încasat de la IMSP „Spitalul Raional Orhei” în beneficiul S.A. „Regia Apă Canal-Orhei” datoria în sumă de 335514,24 de lei; s-a încasat de la IMSP „Spitalul Raional Orhei” în beneficiul S.A. „Regia Apă Canal-Orhei” taxa de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 10065,43 de lei

proporțional pretențiilor admise și suma de 7549,07 lei, taxa de stat pentru examinarea cererii de apel, iar în total suma de 17614,50 de lei.

În consolidarea soluției, instanța de apel judecând pricina în ordine de apel a constatat că, prima instanță a interpretat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar probele administrate.

În context fiind redată prevederile art. 774 alin.(1) Cod civil, art.776 Cod civil, art. 858 alin. (1) și (2) Cod civil, art. 1330 alin. (1) și (2) Cod civil, art. 1375 alin. (1) și (2) Cod civil, precum și art. 1, unele noțiuni pertinente din art. 4, art. 17 lit. g) al Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Raportând dispozițiile legale citate supra la circumstanțele speței, reținând că intimata deține la locul de consum susmenționat (fapt negat de aceasta), o sursă proprie de alimentare cu apă, instanța de apel a reținut că, aceasta are obligația de a achita valoarea serviciilor prestate de apelantă, volumul cărora, la fel, nu a fost negat și combătut de către intimată, pentru evacuarea apelor uzate.

Din poziția părților, instanța de apel a conchis că, obiectul litigiului rezidă din diferența de tarif pentru serviciul vizat, ce însumează pentru întreaga perioadă invocată de apelantă: martie 2018 – martie 2019, suma de 335514,24 de lei, determinată conform tarifului stabilit prin anexa la decizia Consiliului orașenesc Orhei nr. 10.20 din 26 decembrie 2012 cu privire la aprobarea ratei de inflație pentru agenții economici cu sursa proprie de apă.

În acest context, instanța de apel a constatat că, obiecțiile intimatei, preluate de instanța de fond, referitoare la faptul că noțiunea de „agent economic” utilizată în textul deciziei nominalizate a autorității publice locale privind stabilirea tarifelor pentru deținătorii de surse proprii de apă, nu ar fi aplicabilă intimatei, pe motiv că aceasta este o instituție publică, sunt eronate.

Astfel, instanța de apel a relevat că, deși, art. 19 al Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare face o diferențiere la enumerarea consumatorilor de alimentare cu apă potabilă, specificând în lista acestora instituțiile publice și agenți economici, totuși, art. 22 alin. (5) și (8) al aceleiași Legi, utilizează pentru consumatorii serviciilor de evacuare a apelor uzate (norma dată reglementând procedura de racordare la sistemul de canalizare, condițiile de evacuare a apelor uzate, etc., inclusiv a consumatorilor care dețin sursă proprie de alimentare cu apă), se utilizează doar noțiunea de „agent economic”, noțiunea de „instituție publică” lipsind, fapt ce denotă, în contextul în care și acestea din urmă sunt îndreptățite să se racordeze la sistemul de canalizare și să beneficieze de serviciile respective, că dispoziția nominalizată a autorității publice locale se răsfrânge și asupra intimatei, în calitate de consumator al serviciului vizat.

Or, utilizarea de către emitentul deciziei nr. 10.20 din 26 decembrie 2012 la determinarea tarifului pentru evacuarea apelor uzate pentru agenții economici care dețin sursă proprie de alimentare cu apă nu poate fi interpretată în regim restrictiv prin prisma art. 22 alin. (5) și (8) al Legii sus menționate, deoarece în acest caz s-ar institui o diferențiere discriminatorie între categoriile respective de consumatori, inadmisibilă în contextul Legii speciale vizate.

Din aceste motive, instanța de apel a constatat că, pentru intimată este aplicabil tariful pentru evacuarea apelor uzate în mărime de 42 lei (fără TVA) pentru 1 mc și 50,40 lei/mc (cu TVA), tarif ce era făcut public și, astfel, cunoscut intimatei, aplicabil acesteia atât din considerentul că, este o societate pe acțiuni ce aparține

integral autorității publice locale, iar decizia indicată nu reglementează un tarif diferențiat pentru instituțiile publice care dețin sursă proprie de apă.

Din aceste motive, instanța de apel a conchis că, intimatei îi este imputabilă obligația de plată a serviciilor de canalizare, de care a beneficiat în natură, în cuantumul indicat supra, în speță, fiind întrunite condițiile stabilite de contract ce vizează modificarea tarifului respectiv.

Subsecvent, instanța de apel a reținut întrunirea, în speță, a temeiurilor legale pentru achitarea de către intimată a restanței formate în modul sus-indicat în mărime totală de 335514,24 de lei, argumentele contrare ale acesteia fiind combătute prin constatările specificate anterior.

Or, scutirea intimatei de obligația de plată a serviciilor prestate de apelantă, de care a beneficiat intimata, conform tarifelor stabilite pentru consumatorii care dețin surse proprii de apă, echivalează cu o îmbogățire fără justă cauză a acesteia și prejudicierea apelantei, situație inadmisibilă în contextul legislației pertinente.

În consecință, instanța de apel a constatat că, acțiunea apelantei este fondată și pasibil de a fi admisă, constatare ce determină necesitatea casării hotărârii primei instanțe și emiterii unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Ținând cont de prevederile art.94 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, instanța de apel a considerat necesar de a încasa de la IMSP „Spitalul Raional Orhei” în beneficiul S.A. „Regia Apă Canal-Orhei” taxa de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 10065,43 de lei proporțional pretențiilor admise și suma de 7549,07 lei taxă de stat pentru examinarea cererii de apel, iar în total suma de 17614,50 de lei.

La 15 aprilie 2022, prin intermediul poștei (f.d.151), IMSP „Spitalul Raional Orhei” a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel. La fel, a precizat că, ședința de judecată a fost preconizată pentru data de 17 februarie 2022 ora 10:30 în sala nr. 7 a Curții de Apel Chișinău. Anterior orei stabilite cu 10-12 minute, avocatul era prezent în sala nr. 7 a Curții de Apel. La ora 11:50, la întrebarea adresată completului de judecată din sala respectivă privind neexaminarea apelului S.A. „Regia Apă Canal-Orhei”, a fost direcționat către sala nr. 9, iar deja în sala respectivă pronunțarea deciziei, la caz, era spre final. La întrebarea sa adresată completului de judecată, i s-a comunicat că a fost plasată pe peretele instanței informația privind schimbarea sălii de judecată. Astfel, a fost în imposibilitate de a apăra poziția în proces, fiind lipsit de acest drept.

De asemenea, a menționat că, nu există niciun contract prin care urmează să achite suma de 42 de lei, dar nu suma de 32,60 de lei. Or, nu este posibil ca un agent economic să treacă spitalul de la instituții de stat la categoria agenților economici. Intimatul a făcut referire la contractul din 15 februarie 2012, însă s-a uitat de cel din 12 februarie 2016 și nici într-un contract nu este stipulată suma de 42 lei pentru metru cub. Prin încheierea noului contract din 12 februarie 2016, vechiul contract din 15 februarie 2012 și-a pierdut valabilitatea. Decizia la care face referire intimatul și anume nr. 10.20 din 26 decembrie 2012 „Cu privire la aprobarea ratei de inflație” nu stipulează niciun fel de majorare a prețului, însă rata inflației.

Recurentul a precizat că, nu a putut fi prezentat în cadrul ședinței de judecată mandatul avocațial, cererea de examinare în lipsa instituției și efectiv nu a avut posibilitate de a-și expune poziția și apăra interesele.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 18 mai 2022 (f.d.163) a fost expediată în adresa intimatului și a fost recepționată la 24 mai 2022, conform avizului de recepție (f.d.165).

La data de 29 iunie 2022, prin intermediul poștei (f.d.169), S.A. „Regia Apă Canal-Orhei”, reprezentată de avocatul Ina Perțu, a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea declarării recursului inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 17 februarie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 15 aprilie 2022, prin intermediul poștei (f.d.151), ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de IMSP „Spitalul Raional Orhei”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de IMSP „Spitalul Raional Orhei”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de IMSP „Spitalul Raional Orhei”.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Raional Orhei” împotriva deciziei din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat